

Bijlage Mededeling CBFA_2009_22-1 dd. 25 mei 2009

Beleid van de CBFA inzake het oprichten en de samenstelling van auditcomités binnen een groepsstructuur

Toepassingsveld:

De kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen, de verzekeringsondernemingen, de beheerverenootschappen van instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht evenals de in België gevestigde bijkantoren van dergelijke instellingen die ressorteren onder staten die geen lid zijn van de Europees Economische Ruimte.

Voor kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen, beleggingsondernemingen en beheerverenootschappen van ICB's, hierna de financiële instellingen, werd ingevolge de de wet van 17 december 2008 de sectorale wetgeving¹ voor de betrokken financiële instellingen gewijzigd. Met deze wijziging wordt gevolg gegeven aan de implementatie van de Richtlijn 2006/43/EG².

Hierbij wordt voorzien in een principiële verplichting tot oprichting van een auditcomité in de schoot van het wettelijk bestuursorgaan voor de financiële instellingen. De verplichting geldt niet voor de instellingen die een aantal kwantitatieve grenzen³ niet overschrijden.

De wet vereist dat dit comité is samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders van het wettelijk bestuursorgaan. Ten minste één lid van het auditcomité is een onafhankelijk lid van het wettelijk bestuursorgaan en beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en/of audit. Bovendien beschikken de leden van het auditcomité over een collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de betrokken financiële instelling en op het gebied van boekhouding en audit.

De criteria van onafhankelijkheid waaraan de onafhankelijke bestuurder moet voldoen zijn vastgelegd in het nieuwe artikel 526ter van het Wetboek van Venootschappen.

In het jaarverslag van het wettelijk bestuursorgaan van de financiële instelling wordt aangetoond dat de leden van het auditcomité over de nodige individuele en collectieve deskundigheid beschikken.

¹ Artikel 20 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, artikel 14ter van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, artikel 62 van de wet van 6 april 1995 inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen, artikel 153 van de wet van 20 juli 2004 betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles.

² Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad;

³ verplichting tot oprichting van een auditcomité van zodra 2 van de 3 volgende criteria zijn overschreden:

- gemiddeld aantal werknemers meer dan 250;
- balanstotaal groter dan 43 miljoen euro;
- jaarlijks netto-omzet groter dan 50 miljoen euro.

De wijze waarop deze begrippen moet worden begrepen wordt toegelicht in de Memorie van Toelichting bij de wet.

Voor zover een auditcomité is opgericht dat voor de gehele groep bevoegd is en voldoet aan de Belgische wettelijke vereisten of aan andere Europese vereisten met een equivalent karakter **kan** de CBFA, aan een financiële instelling die een dochter of een kleindochter is van een gemengde financiële holding, van een verzekeringsholding, van een financiële holding of van een andere financiële instelling, afwijkingen toestaan van de voormelde bepalingen en specifieke voorwaarden vastleggen voor het verlenen van deze afwijkingen.

Hieronder wordt het beleid weergegeven dat de CBFA zich voorneemt toe te passen bij het toekennen van afwijkingen op de oprichting en de samenstelling van een auditcomité bij de instellingen, dochterondernemingen, die de in de wet voorziene kwantitatieve grenzen overschrijden.

De vennootschappen die deze drempels niet overschrijden genieten automatisch van een vrijstelling en dienen geen aanvraag daartoe in te dienen.

De afwijking kan enkel worden verleend indien er op groepsniveau een auditcomité werd opgericht dat beantwoordt aan de wettelijke voorwaarden en dat bevoegd is voor de gehele groep.

Er kan geen afwijking worden toegekend aan de vennootschappen uit de groep die beursgenoteerd zijn.

1. Afwijking op de samenstelling van een auditcomité

De CBFA is de mening toegedaan dat door de hoger vermelde kwantitatieve grenzen de wet reeds een belangrijke beperking heeft ingebouwd inzake de verplichting tot het oprichten van een auditcomité op niveau van de gereguleerde ondernemingen. Als principe geldt dan ook dat iedere financiële instelling die de kwantitatieve grenzen overschrijdt over een auditcomité dient te beschikken, zelfs als er binnen de groep reeds een auditcomité werd opgericht dat bevoegd is voor de groep.

Het auditcomité is immers ook voor de instelling die deel uitmaakt van een groep een belangrijk instrument van haar governancebeleid⁴.

In groepsstructuren kan bij de samenstelling van een auditcomité wel rekening worden gehouden met een aantal efficiëntieoverwegingen en met de noodzaak om de monitoringwerkzaamheden van de diverse comités binnen de groep op een coherente wijze te laten plaatsvinden.

In deze optiek is de CBFA principieel bereid te aanvaarden dat een auditcomité slechts in meerderheid zou bestaan uit niet-uitvoerende bestuurders van de betrokken vennootschap. De overige leden die door de raad van bestuur kunnen gemandateerd worden om zitting te hebben in het auditcomité dienen in dat geval externe personen te zijn, dus noch uitvoerende bestuurders, noch leden van de effectieve leiding, noch personeelsleden van de betrokken instelling zelf. Personeelsleden uit andere instellingen van de groep komen wel in aanmerking.

Daarbij is het evenwel aangewezen dat het niet om personen gaat die vanuit de groep belast zijn met specifieke controlefuncties op de betrokken vennootschap of in wiens hoofde er een belangenconflict zou kunnen ontstaan.

Deze aangestelde personen dienen zoals de onafhankelijke bestuurder over de nodige kennis en ervaring te beschikken inzake audit en/of boekhouding.

Verder aanvaardt de CBFA dat voor de auditcomités van de dochters dezelfde onafhankelijke bestuurders kunnen worden aangesteld als deze die zitting hebben in het auditcomité op groepsniveau voor zover er geen significante zakelijke relaties bestaan tussen de betrokken groepsentiteiten

Daarbij zal de CBFA nagaan in welke mate de samenstelling van het auditcomité voldoende garanties biedt opdat deze haar wettelijke taken correct zou kunnen vervullen.

⁴ Zie de Circulaire PPB-2007-6-CPB-CPA van 30 maart 2007 over de prudentiële verwachtingen van de CBFA inzake het deugdelijk bestuur van financiële instellingen.

2. Afwijking op de oprichting zelf van een auditcomité

In een aantal beperkte gevallen kan een afwijking op het oprichten van een auditcomité zelf zich rechtvaardigen. De instelling zal daartoe moeten kunnen aantonen dat door de bestaande of voorgenomen beleids-, organisatie- en risicostructuur van de instelling en van de groep, een afzonderlijk auditcomité op niveau van de instelling geen betekenisvolle toegevoerde waarde biedt op het vlak van het deugdelijk bestuur.

Bij de beoordeling hiervan zal de CBFA zich onder meer laten leiden door de volgende criteria.

- het risicoprofiel van de vennootschap; de CBFA beoordeelt dit risicoprofiel op grond van de activiteiten van de instelling, haar financiële structuur, haar governance- en organisatiestructuur met inbegrip van het interne controlesysteem. Voor instellingen met een hoog risicoprofiel is een afzonderlijk auditcomité aangewezen.
- het soort van activiteiten van de betrokken vennootschap in vergelijking met de overige activiteiten van de groep; indien de activiteiten en de risico's van de dochter afwijken van de activiteiten en risico's van de moeder lijkt een vrijstelling niet aangewezen.
- het belang van de vennootschap ten opzichte van de groep; voor financiële instellingen die een belangrijk onderdeel vormen in het geheel van de groep zal een afzonderlijk auditcomité meer aangewezen zijn.
- de aangepastheid van de organisatie van het groepsauditcomité om zich te ontfemen over de dochter. Bij belangrijke financiële dienstengroepen waarbij de dochteronderneming in België slechts een relatief beperkt onderdeel vormt van het geheel van activiteiten lijkt een afzonderlijk auditcomité aangewezen.
- de al dan niet aanwezigheid van minderheidsaandeelhouders die globaal genomen een betekenisvolle participatie in het kapitaal vertegenwoordigen. Bij financiële instellingen met significante minderheidsaandeelhouders lijkt een auditcomité steeds aangewezen te zijn. Hetzelfde geldt voor de joint-ventures.

Bij de beoordeling over het toekennen van de afwijking op de oprichting zelf zal de CBFA verder nagaan of:

- er een onafhankelijke bestuurder zitting heeft in de raad van bestuur van de betrokken vennootschap; dit kan dezelfde onafhankelijke bestuurder zijn als deze die zitting heeft in het auditcomité van de groep voor zover er geen significante zakelijke relaties bestaan tussen de betrokken groepsentiteiten;
- de raad van bestuur van de vrijgestelde vennootschap de taken van het auditcomité zal waarnemen;
- de voorzitter van het wettelijk bestuursorgaan niet tegelijkertijd een uitvoerend bestuurder is;
- de raad van bestuur een structurele band zal onderhouden met het auditcomité van de groep. Dit betekent dat zij door dit auditcomité op de hoogte wordt gehouden van de aanbevelingen en de analyses die betrekking hebben op de betrokken financiële instelling en dat zij zelf dit auditcomité inlicht van alle relevante verslagen en analyses, met inbegrip van de informatie die zij bekomen heeft van de erkende commissaris;

3. Procedure

De afwijking is geen automatisme. Om van de afwijking op de samenstelling van het auditcomité of de oprichting zelf ervan te kunnen genieten dienen de financiële instellingen een gemotiveerd en gedocumenteerd verzoek bij de CBFA in te dienen. Dit kan ondermeer gebeuren naar aanleiding van de aanpassing van het governancememorandum van de instelling.

In deze aanvraag zal de instelling onder meer moeten aantonen dat er op niveau van de groep een auditcomité werd opgericht dat beantwoordt aan de voorwaarden van de wet en dat bevoegd is voor de gehele groep.

De instellingen die van een afwijking genieten maken hier melding van in de bijlage van hun jaarrekeningen. In geval van een afwijking op de oprichting zelf wordt er in de melding bovendien verwezen naar het groepsauditcomité dat voor de gehele groep bevoegd is.

Indien er een significante wijziging komt in de gegevens die aan de grondslag liggen van de aanvraag of in de modaliteiten van de aanvraag zelf, dient de CBFA hiervan op de hoogte gebracht worden. Hiermee wordt in het bijzonder bedoeld een wijziging van:

- de groepsstructuur;
- de hoedanigheid of functie van een lid van het auditcomité;
- de gegevens waarop de instelling haar vraag heeft gebaseerd om een afwijking te bekomen;
- de voorwaarden waaronder de afwijking werd toegekend.

Desgevallend kan de CBFA haar beslissing inzake de afwijking herzien.